

TRIVSELSUNDERSØGELSE I SUNDHEDSPLEJEN 0-3 ÅR

FORMÅL

Formålet med at anvende TOPI trivselsskemaet i sundhedsplejen er, at lave en systematisk gennemgang af alle hjemmepassede spæd – og småbørn (0 – 3 år). Det systematiske arbejde skal være en hjælp til at få italesat de første spæde signaler og tegn på en eventuel mistrivsel hos et barn. I gennemgangen sondres der mellem barn og forældre.

SÅDAN GØR VI I SUNDHEDSPLEJEN I VIBORG KOMMUNE

Ved hver konsultation eller hjemmebesøg positioneres alle hjemmepassede børn (0 - 3 år) og deres forældre i en grøn, gul eller rød position. Hver position giver en anvisning om, hvilken indsats der kan være behov for at iværksætte med henblik på at fastholde eller understøtte en god trivsel hos barnet og familien.

For at kvalificere den enkelte sundhedsplejerskes observationer, vurderinger og eventuelle indsatser, drøftes udvalgte børn i gul og rød position i områdegruppen. Drøftelsen har til formål at gøre den enkelte sundhedsplejerske stærkere i forhold til egen faglighed og tidlige indsatser.

Før der træffes beslutning om flere besøg i en familie, drøfter den enkelte sundhedsplejerske sine observationer og vurderinger med sin områdegruppe. Formålet er at kvalificere beslutningen om tilbuddet, og målrette indsatsen gennem fælles analyse.

INDIKATORERNE

Indikatorerne skal læses med udgangspunkt i barnets aldersmæssige forudsætninger og som et øjebliksbillede. Derfor er en analyse af trivselsskemaets positionering altid en betingelse for at kunne lave en kvalificeret og reel vurdering af barnets og familiens trivselsposition.

TRIVSEL PÅ TVÆRS

Forældrene henvises til trivselpaatvaers.viborg.dk for information om TOPI. Her kan forældrene se TOPI filmen og læse om trivselsundersøgelsen fx hvad de farvede positioner betyder, hvem sundhedsplejen samarbejder med, overgange mv.

TRIVSELSSKEMA FOR BARNET

GRØN POSITION: - BARNET TRIVES.

Det viser sig ved at barnet:

- Har en god og stabil omsorg fra voksne (forældre og eventuel netværk)
- Viser tegn på en tryk tilknytning til primær omsorgsgiver: Har en god stabil kontakt, viser vitalitet, glæde og begejstring
- Er i en positiv udvikling både psykisk, fysisk og motorisk
- Har en god, stabil kontakt, - deltager aktivt i samspil med andre
- Har en naturlig regulering og forudsigelighed m.h.t. mad, søvn, aktivitet, fordøjelse
- Bruger sproget aktivt, - viser ved sin kommunikation sine behov
- Som småbarn har samvær med andre børn, og deltager i et børnefællesskab fx legestue, netværk

GUL POSITION: UBALANCE I BARNETS TRIVSEL. OMRÅDEGRUPPEN INDDRAGES

Det kan vise sig ved at barnet:

- Har forældre, hvor egne behov fylder meget
- Viser tegn på utryk tilknytning: f.eks. græder, er urolig – f.eks. græder, er urolig, viger eller er ukritisk i kontakten, er udad reagerende eller viser en bekymrende indadvendt adfærd
- Mistrives fysisk – f.eks. over - og undervægt, er præmatur, har handicaps der kræver midlertidig indsats, midlertidig sygdom eller kroniske sygdom
- Har nedsat lyst til fysisk aktivitet – motorisk tilbageholdende
- Viser mindre vitalitet; tager færre initiativer, færre smil, nedsat mimik samt lyst til at pludre/ tale, har svært ved at regulere følelser
- Har en ustabil døgnrytme – m.h.t. mad, søvn, aktivitet, fordøjelse m.m.
- Bruger sproget begrænset (nonverbal og verbal), og gør i ringe grad opmærksom på sine behov
- Som småbarn, har begrænset samvær med andre børn og er ikke eller kun sporadisk en del af et børnefællesskab

RØD POSITION: ET BARN I EN UDSAT POSITION. DER SAMARBEJDES I ET TVÆRFAGLIGT REGI.

Det viser sig ved at barnet:

- Har en usikker kontakt og tilknytning til primære omsorgspersoner:
 - Viser utryghed – f.eks. græder, er urolig, viger i sin kontakt, er udad reagerende eller viser indadvendt adfærd, eller er ukritisk i kontakten
- Viser begrænset vitalitet; viser ikke initiativ, glæde og begejstring – har svært ved at vise alle slags følelser
- Har ingen eller en meget ustabil døgnrytme ift. søvn, mad, aktivitet, fordøjelse m.m. Misreguleret
- Fysisk mistrives – f.eks. over – eller undervægt, sårbare præmature, svær handicappede med behov for særlig indsats, alvorlige kroniske sygdomme
- Er fysisk inaktiv
- Bruger sjældent sproget (nonverbal og verbal) og gør ikke opmærksom på sine behov
- Som småbarn, har ikke samvær med andre børn og er ikke er en del af et børnefællesskab
- Er truet i sin trivsel og udvikling

TRIVSELSSKEMA FOR FORÆLDRENE

GRØN POSITION: FORÆLDRENE OG VI ER ENIGE OM, AT DET GÅR GODT

Det viser sig ved, at forældrene:

- Giver god og stabil omsorg, - kan læse barnets behov, handle på det, samt udvise positiv ledelse
- Giver udtryk for en god fødselsoplevelse
- Har gjort sig bevidste valg til gavn for barnet
- Kan reflektere og bruge den viden de får
- Skaber god stemning i familien – kan rumme alle barnets følelser
- Bruger deres netværk

GUL POSITION FORÆLDRE MED MIDLERTIDIGE BEHOV FOR EKSTRA RÅD, VEJLEDNING OG INDSATSER. OMRÅDEGRUPPEN INDDRAGES.

Det kan vise sig ved, at forældrene:

- Har oplevet en vanskelig graviditet – fødsel – første tid
- Viser usikkerhed i omsorgen; - har svært ved at læse barnet, samt handle på det
- Har symptomer på efterfødselsreaktion, eller anden psykisk usikkerhed
- Har handicaps, kronisk eller midlertidig sygdom
- Har enkelte sociale udfordringer
- Træffer valg der ikke er til gavn for barnet
- Har samlivsproblemer
- Oplever midlertidig krise

RØD POSITION: FORÆLDRE I EN UDSAT POSITION. DER SAMARBEJDES I ET TVÆRFAGLIGT REGI.

Det viser sig ved, at forældrene:

- Har oplevet en vanskelig graviditet – fødsel – første tid – med særlige indsatser
- Er meget usikre og uforudsigelige i forældrerollen: kan ikke læse barnet, samt handle på det
- Har svære psykiske sygdomme eller forstyrrelser i eget tilknytningsmønster
- Har alvorlige handicaps eller sygdom
- Har sociale problemer – en kombination af flere faktorer, stor kompleksitet:
 - Dårlige boligforhold
 - Sparsomt netværk
 - Manglende tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet
 - Unge eller umodne forældre
 - Flersprogede familier med alvorlige udfordringer
 - Vold i familien, overgreb eller tortur
- Træffer valg der ikke er til gavn for barnet
- Har alvorlige samlivsproblemer
- Oplever akut svær krise
- Har særlig komplicerede problemstillinger som fx rusmiddelproblemer – alkohol, stoffer, medicin
- Har samarbejdsproblemer med f.eks. sundhedsplejerske m.fl. F.eks. ikke overholder aftaler

SPØRGSMÅL TIL HJÆLP TIL REFLEKSION OG DIALOG I OMRÅDEGRUPPEN.

Forberedelse: Det er ikke historien der skal fylde, men overvej i stedet nedenstående spørgsmål:

- Hvad vil du gerne have din kollegaers hjælp til?
- Hvilke indikatorer, i henholdsvis grøn, gul og/eller rød position, har du observeret hos barnet og forældrene?
- Er der sket ændringer siden sidste udfyldelse af skemaet?
- Hvad bliver du nysgerrig på? Er der noget der skal undersøges nærmere? Hvad skal der rettes fokus på lige nu?
- Er der perspektiver du ikke ser? ([Brug gerne Analysemodellen](#))
- Hvordan er din relation til familien?
- Hvordan er jeres samarbejde?
- Hvordan oplever du relationen mellem mor og far, forældre og barn?
- Er der forskelle i din og forældrenes opfattelse af barnet? I så fald - hvordan viser det sig?
- Hvad giver forældrene udtryk for at have behov for?
- Hvilken forandring/udvikling vil du gerne se hos barnet og/eller forældrene? Hvad vil du konkret kunne se, når forandringen er sket? Tegn på udvikling.
- Er der allerede sat tiltag i værk/har der været sat tiltag i værk? – hvordan virker/virkede det? Hvad vil være relevant at gøre lige nu? Hvem gør hvad? Og hvornår?
- Gul og rød position: Påvirkes barnet af forældrenes mangel på eller behov for kompetenceudvikling, for at kunne håndtere barnets udfordringer?

BEMÆRK:

- Er der herefter undring/bekymring, du nu skal dele med forældrene?
- Hvad er din næste handling og rolle i forhold til barnet/ familien? hvem skal handle hvornår?
- Er der behov for statusskrivelse / underretning til Familieafdelingen?
- Har du brug for opfølgning fra dine kolleger? Med hvem, på hvad, hvornår og hvordan?